ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.12.2025
COM(2025) 688 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για τις διαπραγματεύσεις της Επιτροπής στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων, κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011

1. Εισαγωγή

Στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την κατάργηση των αποφάσεων 2001/76/ΕΚ και 2001/77/ΕΚ του Συμβουλίου[1] προβλέπεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση σχετικά με τις διαπραγματεύσεις στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Η παρούσα έκθεση καλύπτει τις κύριες εξελίξεις που σημειώθηκαν σχετικά με τους διεθνείς κανόνες για τις εξαγωγικές πιστώσεις κατά το έτος 2024 (από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου).

Από το τέλος της δεκαετίας του 1970 ο **Διακανονισμός του ΟΟΣΑ για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης** (στο εξής: Διακανονισμός) αποτελεί το κύριο φόρουμ για τους διεθνείς κανόνες σχετικά με τις εξαγωγικές πιστώσεις[2]. Εκτός από τους γενικούς κανόνες για τις συναλλαγές εξαγωγικών πιστώσεων, ο Διακανονισμός περιλαμβάνει επίσης «τομεακές συμφωνίες» που καλύπτουν ειδικούς κανόνες χρηματοδότησης για συγκεκριμένους βιομηχανικούς τομείς και τύπους δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της τομεακής συμφωνίας για την κλιματική αλλαγή (CCSU), της τομεακής συμφωνίας για τα πλοία (ΤΣΠ) και της τομεακής συμφωνίας για τα αεροσκάφη (ΤΣΑ).

2. Εξελίξεις στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ κατά την περίοδο αναφοράς

Οι πιο αξιοσημείωτες εξελίξεις κατά την περίοδο αναφοράς αφορούσαν: την επανεξέταση του άρθρου 6 του Διακανονισμού με σκοπό την επέκταση της απαγόρευσης για έργα μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση άνθρακα σε όλα τα έργα ορυκτών καυσίμων· την έναρξη συζητήσεων σχετικά με τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις χρηματοδότησης για τις κοινωνικές υποδομές και για τη στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών· την επανεξέταση των διαφόρων κατηγοριών έργων στη CCSU· την έναρξη συζητήσεων για την τροποποίηση της ΤΣΠ, ιδίως για να εξεταστούν τα πλοία μηδενικών και χαμηλών εκπομπών, με την πρώτη συνεδρίαση της άτυπης ομάδας εμπειρογνωμόνων της επιτροπής ναυπηγικής βιομηχανίας να πραγματοποιείται στις 15 Μαρτίου 2024· και τη σύσταση ομάδας εμπειρογνωμόνων επιφορτισμένης με την επανεξέταση του καταλόγου της σύμβασης του Κέιπ Τάουν της ΤΣΑ (στο εξής: ομάδα εμπειρογνωμόνων της σύμβασης του Κέιπ Τάουν) στις 18 Νοεμβρίου 2024. Ακολουθεί αναφορά σε ορισμένες άλλες αξιοσημείωτες εξελίξεις.

Στήριξη των ορυκτών καυσίμων

Μετά από πρόταση που υπέβαλε η ΕΕ στους Συμμετέχοντες τον Ιούλιο του 2022 σχετικά με την αναθεώρηση του άρθρου 6 του Διακανονισμού με σκοπό την επέκταση της απαγόρευσης για έργα μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με καύση άνθρακα σε όλα τα ορυκτά καύσιμα (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων εξόρυξης και μεταφοράς θερμικού

[1] ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 45.

[2] Σήμερα υπάρχουν 11 Συμμετέχοντες στον Διακανονισμό: η Αυστραλία, η Ελβετία, η ΕΕ, οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιαπωνία, ο Καναδάς, η Κορέα, η Νέα Ζηλανδία, η Νορβηγία και η Τουρκία.

άνθρακα, των δραστηριοτήτων εξερεύνησης, παραγωγής, μεταφοράς, αποθήκευσης, εξευγενισμού, διανομής αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου για τον τομέα της ενέργειας και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα), καθώς και μετά από ανανεωμένη πρόταση της ΕΕ τον Νοέμβριο του 2023 που παρείχε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προσέγγισή της, η ΕΕ υπέβαλε νέα πρόταση σχετικά με την επανεξέταση του άρθρου 6 τον Μάρτιο του 2024. Σύμφωνα με την εν λόγω πρόταση, οι Συμμετέχοντες δεν θα πρέπει να παρέχουν εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης ή συνδεδεμένη βοήθεια για τον τομέα της ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση περιορισμένες και σαφώς καθορισμένες περιστάσεις που συνάδουν με το όριο αύξησης της θερμοκρασίας κατά 1,5° C και τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Μετά από άλλες προτάσεις και συστάσεις των Συμμετεχόντων, υποβλήθηκε νέα κοινή πρόταση στις 24 Νοεμβρίου 2024 και οι Συμμετέχοντες κλήθηκαν να υποβάλουν παρατηρήσεις έως τα μέσα Δεκεμβρίου. Μολονότι δεν κατέστη δυνατή η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των Συμμετεχόντων έως το τέλος του έτους, οι συζητήσεις συνεχίστηκαν το 2025.

Ρυθμίσεις στον Διακανονισμό όσον αφορά τις προκαταβολές

Δεδομένου ότι η ευελιξία που συμφωνήθηκε από τους Συμμετέχοντες τον Δεκέμβριο του 2023 για προσωρινή μείωση των απαιτήσεων προκαταβολής από 15 % σε 5 % για συναλλαγές σε χώρες της κατηγορίας ΙΙ επρόκειτο να λήξει στις 13 Δεκεμβρίου 2024, προέκυψαν συζητήσεις σχετικά με το αν θα καταστεί μόνιμη η εν λόγω ευελιξία, συμπεριλαμβανομένου του αν οι εν λόγω δυνατότητες ευελιξίας θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στις κοινωνικές υποδομές. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ παρουσίασε έγγραφο με το οποίο ζητούνταν τεκμηριωμένη ανάλυση των αναγκών και των στόχων των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών του Διακανονισμού, ώστε να διασφαλιστεί ότι τυχόν λήψη αποφάσεων σχετικά με πιθανές αλλαγές στις ρυθμίσεις για τις προκαταβολές συνάδει με τις βασικές αρχές του ΟΟΣΑ, όπως η προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, οι βιώσιμες πρακτικές δανεισμού και οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού.

Μετά από συζήτηση μεταξύ των Συμμετεχόντων, συνήχθη το συμπέρασμα ότι οι Συμμετέχοντες δεν ήταν διατεθειμένοι να καταστήσουν μόνιμες τις δυνατότητες ευελιξίας των προκαταβολών εκείνη την περίοδο και ότι η ευελιξία θα έληγε στις 13 Δεκεμβρίου 2024. Ωστόσο, οι Συμμετέχοντες επεσήμαναν ότι οι συζητήσεις για τη μείωση των προκαταβολών και για τις κοινωνικές υποδομές συνδέονταν με το ευρύτερο ζήτημα της αύξησης της στήριξης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες και συμφώνησαν να συνεχίσουν τις συζητήσεις σχετικά με τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης αυτού του ευρύτερου ζητήματος.

Θέματα βοήθειας σχετικά με το εμπόριο

Προς το τέλος του 2024 η γραμματεία του ΟΟΣΑ υπέβαλε πρόταση να συμπεριληφθούν στον Διακανονισμό οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και η δέσμευση για την εφαρμογή διαδικασίας διεθνών ανταγωνιστικών προσφορών κατά την παροχή πιστώσεων της μη συνδεδεμένης επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (στο εξής: ΕΑΒ), που περιλαμβάνονται στη συμφωνία για τις πιστώσεις της μη συνδεδεμένης ΕΑΒ. Οι Συμμετέχοντες κάλεσαν τη γραμματεία του ΟΟΣΑ να επεξεργαστεί σχέδιο κειμένου για τη συνεδρίαση του Μαρτίου 2025.

Επιπλέον, ξεκίνησαν επίσης συζητήσεις σχετικά με την αναθεώρηση της μεθοδολογίας που καθορίζεται στον Διακανονισμό σχετικά με τον υπολογισμό του επιπέδου ευνοϊκών όρων των συναλλαγών συνδεδεμένης βοήθειας. Η μεθοδολογία αυτή, η οποία αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1990, ενδέχεται να χρειαστεί επικαιροποίηση ώστε να αντικατοπτρίζει τη σημερινή πραγματικότητα.

Τομεακές συμφωνίες

Τομεακή συμφωνία για την κλιματική αλλαγή (CCSU)

Οι εργασίες σχετικά με τη CCSU το 2024 επικεντρώθηκαν σε τέσσερις ομάδες τομέων:

- Ομάδα 1: Οι τομείς με πεδία προς συμπλήρωση (που δεν έχουν ορισμούς ή πρότυπα) — Κατηγορία έργων Η τύπος 4 (υδάτινες μεταφορές με χαμηλές εκπομπές) και κατηγορία έργων Ι (παραγωγή καθαρών υγρών και αέριων καυσίμων). Όσον αφορά την κατηγορία έργων Η, οι Συμμετέχοντες συμφώνησαν να περιμένουν έως ότου ολοκληρωθούν οι εργασίες της άτυπης ομάδας εμπειρογνωμόνων της επιτροπής ναυπηγικής βιομηχανίας πριν αποφασίσουν σχετικά με τη μελλοντική πορεία αυτής της κατηγορίας έργων. Όσον αφορά την κατηγορία έργων Ι, δεν ελήφθη απόφαση για τη διαγραφή του προς συμπλήρωση πεδίου στο παράρτημα Ι, και οι συζητήσεις συνεχίζονται.

- Ομάδα 2: Οι τομείς που υπόκεινται σε ρήτρα λήξης ισχύος και οι οποίοι επρόκειτο να λήξουν στις 30 Ιουνίου 2024 — κατηγορία έργων Ζ (παραγωγή με χαμηλές εκπομπές) και κατηγορία έργων Θ (ορυκτά και μεταλλεύματα καθαρής ενέργειας). Οι Συμμετέχοντες συμφώνησαν να διατηρήσουν τις κατηγορίες έργων στον Διακανονισμό και να προβούν, το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2026, σε επανεξέταση των διεθνών προτύπων που θα έχουν αναπτυχθεί έως τότε και να αποφασίσουν αν θα τα ενσωματώσουν στις καταχωρίσεις.

- Ομάδα 3: Οι παραδοσιακοί τομείς — Κατηγορία έργων Β (έργα εξυγίανσης σε σταθμούς ορυκτών καυσίμων, υποκατάσταση ορυκτών καυσίμων) και κατηγορία έργων Γ (ενεργειακή απόδοση). Οι τομείς αυτοί συζητήθηκαν από κοινού με την επανεξέταση του άρθρου 6 (βλ. ανωτέρω).

- Ομάδα 4: Άλλοι τομείς — Κατηγορία έργων Δ (δέσμευση, χρήση και αποθήκευση του διοξειδίου άνθρακα), κατηγορία έργων Ε (μεταφορά, διανομή και αποθήκευση ενέργειας) και κατηγορία έργων ΣΤ (καθαρό υδρογόνο και αμμωνία). Τέθηκαν ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία αυτών των κατηγοριών έργων και ξεκίνησαν συζητήσεις σχετικά με πιθανή αλλαγή του κειμένου του προσαρτήματος Ι της CCSU.

Τομεακή συμφωνία για τα πλοία (ΤΣΠ)

Η πρώτη συνεδρίαση της άτυπης ομάδας εμπειρογνωμόνων της επιτροπής ναυπηγικής βιομηχανίας πραγματοποιήθηκε στις 15 Μαρτίου 2024 και, στη συνέχεια, η ομάδα συνεδρίασε στις 21 Ιουνίου 2024 και στις 22 Νοεμβρίου 2024. Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στον ορισμό των πλοίων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών και στη θέσπιση ειδικών όρων και προϋποθέσεων χρηματοδότησης για τα εν λόγω πλοία.

Οι εμπειρογνώμονες, για να συμβάλουν στην πλαισίωση και την καθοδήγηση των συζητήσεων, κλήθηκαν να παρουσιάσουν διάφορα θέματα, μεταξύ άλλων σχετικά με τη στρατηγική και τους δείκτες του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού για την απανθρακοποίηση της ναυτιλίας και σχετικά με τις υφιστάμενες ταξινομίες για τη βιώσιμη χρηματοδότηση της ναυτιλίας. Ζητήθηκε επίσης από αντιπροσωπίες να παρουσιάσουν τις πρακτικές τους για τη χρηματοδότηση πλοίων με στόχο την καλύτερη κατανόηση και χαρτογράφηση των πρακτικών των διαφόρων οργανισμών εξαγωγικών πιστώσεων.

Με βάση τις συζητήσεις, η ΕΕ υπέβαλε τον Νοέμβριο του 2024 πρόταση για την ενσωμάτωση του καθεστώτος του εμπορικού επιτοκίου αναφοράς (στο εξής: ΕΕΑ) του Διακανονισμού στην ΤΣΠ, καθώς δεν φαίνεται να υπάρχει σαφής λόγος για τον οποίο πρέπει να διαφέρουν τα καθεστώτα ΕΕΑ για τις συνήθεις συναλλαγές του Διακανονισμού ή τις συναλλαγές πλοίων στο πλαίσιο της ΤΣΠ.

Οι συζητήσεις σχετικά με την απανθρακοποίηση της ναυτιλίας και τη μεταρρύθμιση των ΕΕΑ της ΤΣΠ συνεχίστηκαν το 2025.

Τομεακή συμφωνία για τα αεροσκάφη (ΤΣΑ)

Οι Συμμετέχοντες, κατά την 73η συνεδρίασή τους στις 18 Νοεμβρίου 2022, άρχισαν να εξετάζουν τον τρόπο αναθεώρησης του καταλόγου των κρατών που πληρούν τις προϋποθέσεις για τη μείωση των ελάχιστων ασφαλίστρων (στο εξής: κατάλογος της σύμβασης του Κέιπ Τάουν), δεδομένου ότι ο κατάλογος της σύμβασης του Κέιπ Τάουν είχε επικαιροποιηθεί μόνο για να συμπεριλάβει ένα νέο κράτος, ενώ κανένα κράτος δεν είχε ποτέ αφαιρεθεί ούτε είχε υποβληθεί σε επανεξέταση μετά την προσθήκη του. Οι συζητήσεις αυτές οδήγησαν στη δημιουργία ομάδας εμπειρογνωμόνων της σύμβασης του Κέιπ Τάουν κατά την 75η συνεδρίαση των Συμμετεχόντων στο πλαίσιο της ΤΣΑ στις 18 Νοεμβρίου 2024, η οποία θα βοηθήσει τους Συμμετέχοντες στην αναθεώρηση του καταλόγου της σύμβασης του Κέιπ Τάουν. Συνεχίζονται οι συζητήσεις σχετικά με τον καλύτερο τρόπο προσέγγισης αυτής της αναθεώρησης.

Στις 18 Νοεμβρίου 2024 η ΕΕ υπέβαλε πρόταση στους Συμμετέχοντες της ΤΣΑ σχετικά με την προσαρμογή των όρων και των προϋποθέσεων που περιλαμβάνονται στην ΤΣΑ για τα ελικόπτερα, ιδίως όσον αφορά τις πρακτικές παροχής στήριξης πριν από την ημερομηνία έναρξης της πίστωσης. Οι συζητήσεις κάλυψαν επίσης το ενδεχόμενο πραγματοποίησης αλλαγών στις συμβάσεις συντήρησης, επισκευής και γενικής επισκευής (MRO) της ΤΣΑ, καθώς και τα κίνητρα για βιώσιμες αεροπορικές μεταφορές και εξαγωγικές πιστώσεις για την απανθρακοποίηση των αερομεταφορών.

Λοιπές εξελίξεις

Μεταρρύθμιση του ΕΕΑ

Μετά τη διακοπή της χρήσης του LIBOR το 2021, οι Συμμετέχοντες συμφώνησαν κατά την 159η συνεδρίασή τους τον Νοέμβριο του 2023 να παρατείνουν το προσωρινό περιθώριο των 100 μονάδων βάσης του ΕΕΑ, το οποίο επρόκειτο να λήξει στις 14 Ιουλίου 2024, κατά ένα έτος (δηλαδή έως τις 14 Ιουλίου 2025), προκειμένου να έχουν χρόνο να εξετάσουν μια πιο μόνιμη λύση που θα παρείχε προβλεψιμότητα για τους εξαγωγείς, τους αγοραστές και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Το 2024 δεν υποβλήθηκαν εναλλακτικές προτάσεις από τους

Συμμετέχοντες, και το θέμα παρέμεινε στην ημερήσια διάταξη για να συζητηθεί στη συνεδρίαση του Μαρτίου του 2025.

Κοινές στάσεις

Το 2024 οι Συμμετέχοντες πρότειναν μόνο μία κοινή στάση. Η κοινή στάση, η οποία προτάθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2024 και στη συνέχεια έγινε δεκτή από τους Συμμετέχοντες, αποσκοπούσε στην αύξηση της στήριξης των τοπικών δαπανών για την κάλυψη των εξόδων επανεγκατάστασης για τον αστικό αυτοκινητόδρομο Yaoundé–Nsimalen στο Καμερούν. Η κοινή στάση άρχισε να ισχύει στις 31 Ιανουαρίου 2025 και θα λήξει στις 30 Ιανουαρίου 2027.

Η Επιτροπή θα ενημερώνει δεόντως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις νέες εξελίξεις.